

Dintre ceilalți emigranți români, N. Bălcescu a fost cel mai apropiat de Mickiewicz, ca talent și vibrație poetică. Am arătat într-o lucrare și îmi mențin părerea că în această atmosferă a colaborării emigranților români cu cei poloni a luat naștere poemul *Cîntarea României* și el se datorește lui Bălcescu¹. Față de faptul că problema paternității poemului este discutată în continuare², ea merită o reluare. Aici adaug numai că poemul a fost conceput în primul rînd pentru tineretul român, fiindcă se urmărea mobilizarea forțelor patriotice românești și nu s-a încercat crearea de literatură «exhibiționistă» direct în limba franceză, pentru străini, mai ales în momentul 1848. Geniul literar, în concepția romanticilor, trebuia dovedit în limba poporului, în limba națională, și numai opere de documentare puteau fi scrise în limbi străine, accesibile internațional. Exemplul de creație al lui Mickiewicz însuși era elocvent. De altfel, N. Bălcescu spune clar în prefața la publicarea poemului în «România viitoare» din 1850 că poemul ar fi fost descoperit la o mănăstire. Afirmînd acest lucru public și «în fața» lui Russo, Bălcescu, fără nici un înconjur, stabilea originalitatea textului românesc, de pe care cel mult se încercase punerea la cale sau chiar efectuarea unei traduceri în franțuzește pentru străini, ca să ia cunoștință de geniul și jalea poporului român. Versiunea Bălcescu dispune de o armonie și de o artă literară care țin de obicei de original și nu apar într-o traducere. Dar dacă Alecu Russo a realizat el poemul, direct în franțuzește, și Bălcescu l-a tradus numai în românește, cum se explică faptul că Russo n-a găsit cu cale să facă o traducere personală de pe original și s-a mulțumit să parafrazeze textul lui Bălcescu, neînțelegîndu-l și schimbîndu-l eronat, așa cum am arătat în lucrarea amintită? Eventualele locuri neclare la Bălcescu ar fi putut fi luminate cu ajutorul originalului francez, care ar fi fost și personal și cu atât mai limpede pentru autor. Existența unui original francez nu se poate dovedi în nici un fel, și cu aceasta nici paternitatea lui Russo asupra poemului.

În anii revoluției de la 1848, prolixul scriitor român Alexandru Pelimon (1820—1881) inserează între poeziile sale traducerea baladei *Alpuhara*, extrasă din poemul istoric *Konrad Wallenrod*. Traducerea este stîngace, dar denotă, o dată mai mult, prezența creației lui Mickiewicz între cititorii și scriitorii noștri³. Cel care a realizat însă în această vreme prelucrări poetice de merit,

¹ I. C. Chițimia, *Адам Мицкевич, Н. Бальцеску и Воспевание Румынии*, în Rsl, II (1958), p. 133—147.

² Vezi Paul Cornea, *O nouă ipoteză asupra paternității «Cîntării României»*, în «Viața românească», XII (1959), nr. 3, p. 94—103, articol reprodus și în *Studii de literatură română modernă*, București, 1962, p. 269—290. Este interesant că autorul a găsit aceeași argumentare filologică pe care am prezentat-o și eu în articolul citat în nota precedentă, fără să fi luat cunoștință de acest articol, după cum afirmă într-o notă finală la reproducerea lucrării sale în 1962, deși articolul provocase imediat un viu interes printre istoricii literari. Paul Cornea ajunge însă la concluzia complicată a dublei paternități. În continuare: Emil Boldan, *O veche controversă mereu nouă: Cine e autorul poemului în proză «Cîntarea României»*, în VR, nr. 9, p. 176—191; Emil Biedrzycki, *Mikolaj Bălcescu, rumuński pisarz i rewolucjonista*, Cracovia, 1961, 67 p.; N. A. Ursu, *Cîntarea României, opera lui Nicolae Bălcescu*, în «Iașul literar», XII (1961), nr. 12, p. 52—70. Acum în urmă vezi din nou M. Bordenianu, *Nou despre paternitatea «Cîntării României»*, în «Iașul literar», 1963, nr. 1, p. 63—67, și răspunsul lui N. A. Ursu, *Argumente noi în sprijinul paternității lui Bălcescu asupra Cîntării României*, în LR, XII (1963), nr. 5, p. 537—556; Ileana Neiescu, *Aurelia Stan și Ioan Stan, Contribuții statistice la studiul paternității «Cîntării României»*, în «Cercetări de lingvistică» (Cluj), VIII, 1963, p. 329—342.

³ Al. Pelimon, *Colecțiune de poezii. Faptele eroilor*, București, 1857, p. 212—215.